

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/26/2019
Identifikačné číslo spisu: 1018200808
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1018200808.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): K. J., R.. XX.XX.XXXX, D. N. W. XX, D., zastúpený: JUDr. Vierou Petrášovou, advokátka, so sídlom Šancová 33, Bratislava, IČO: 47 257 2451, proti žalovanému: Mestská časť Bratislava - Karlova Ves, Námestie sv. Františka 8, Bratislava, o žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/53/2018-47 zo dňa 18. apríla 2019 jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/53/2018-47 zo dňa 18. apríla 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „krajský súd“) uznesením č. k. 7Sa/53/2018-47 zo dňa 18. apríla 2019 odmietol žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. b/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S. s. p.“) a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení rozhodnutia krajský súd uviedol, že žalobca sa domáhal ochrany pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy žalobou podanou dňa 29.05.2018. Z evidenčných pomôcok, ale i z obsahu spisového materiálu, krajský súd zistil, že dňa 12.10.2017 žalobca osobne podal na Krajský súd v Bratislave totožnú žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy. Veci bola pridelená spisová značka 6Sa/85/2017. O tejto žalobe doposiaľ nebolo rozhodnuté. Nakoľko konania vedené na správnom súde pod sp. zn. 7Sa/53/2018 a sp. zn. 6Sa/85/2017 sa týkajú rovnakej veci (totožnosť účastníka konania ako aj jeho žaloby - predmetu konania - iného zásahu totožného orgánu verejnej správy) pričom vo veci sp. zn. 6Sa/85/2017 sa riadne koná, jedná sa o prekážku litispendencie, a preto, s poukazom na citované zákonné ustanovenia, krajský súd žalobu žalobcu zo dňa 22.05.2018 odmietol. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 170 písm. a) S. s. p. tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak bola žaloba odmietnutá.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť podľa ust. § 440 ods. 1 písm. f/, g/ h/ a j/ S. s. p., v ktorej navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. V kasačnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7Sa/53/2018 sa domáhal podľa § 252 ods. 2 S. s. p. určenia nezákonnosti už skončeného iného zásahu orgánu verejnej správy, ak počas jeho trvania nebolo možné podať žalobu podľa odseku 1 a rozhodnutie správneho súdu je dôležité na náhradu škody alebo inú ochranu práv žalobcu, konkrétne odstránenie hmotného majetku z pozemkov žalobcu orgánov verejnej správy, ktoré nie je možné subsumovať pod osobitný právny predpis. V konaní vedenom pod sp. zn. 6Sa/85/2017 sa domáhal podľa § 252 ods. 1 S. s. p. ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie, konkrétne umiestnenie dopravných značiek na parcelách žalobcu. Podľa sťažovateľa, ak by sa predmet konania vykladal rovnakým spôsobom ako to urobil krajský súd, nebolo by možné sa žiadnym spôsobom domáhať určenia nezákonnosti zásahu orgánu verejnej správy a následného uplatnenia náhrady škody voči tomuto orgánu. Takéto posúdenie by bolo v rozpore s ustanovením s § 46 ods. Ústavy SR, pretože sťažovateľovi by bola odňatá možnosť konať pred súdom.

5. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný a uviedol, že uznesenie krajského súdu je vecne správne, zákonné a opodstatnené vo všetkých jeho výrokoch, pričom kasačnú sťažnosť nepovažuje za dôvodnú. Podľa žalovaného žalobca neuviedol žiadne relevantné dôvody, pre ktoré by bolo uznesenie nesprávne, nezákonné a neopodstatnené.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ S. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S. s. p. a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná (§ 462 ods. 1 S. s. p.).

7. Podľa § 2 ods. 1 S. s. p. v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

8. Podľa § 2 ods. 2 S. s. p. každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

9. Predmetom kasačného konania v danej veci bolo uznesenie krajského súdu č. k. 7Sa/53/2018-47 zo dňa 18. apríla 2019, ktorým súd odmietol žalobu z dôvodu, že o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie.

10. Podľa § 3 ods. 1 písm. e) S. s. p. iným zásahom orgánu verejnej správy je faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

11. Podľa § 252 ods. 1 S. s. p. žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie.

12. Podľa § 252 ods. 2 S. s. p. žalobca sa môže žalobou domáhať aj určenia nezákonnosti už skončeného iného zásahu orgánu verejnej správy, ak počas jeho trvania nebolo možné podať žalobu podľa odseku 1 a rozhodnutie správneho súdu je dôležité na náhradu škody alebo inú ochranu práv

žalobcu.

13. Podľa § 98 ods. 1 písm. b) S. s. p. správny súd uznesením odmietne žalobu, ak o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie.

14. Prekážka začatého konania je všeobecnou negatívnou procesnou podmienkou. Prekážka litispendencie v správnom súdnictve znamená, že to isté rozhodnutie alebo opatrenie nemôže byť súčasne predmetom preskúmania vo viacerých konaniach. Ide tu aj o praktický dôsledok, keďže zrušenie rozhodnutia v jednom konaní by automaticky znamenalo zánik predmetu konania v ostatných. Identita rozhodnutia alebo opatrenia je formálne zabezpečovaná jeho číslom administratívneho konania a dátumom vydania. Prekážka litispendencie sa vzťahuje na to konanie, ktoré začalo neskôr. Nedostatok prekážky litispendencie môže byť v niektorých prípadoch odstránený spojením vecí. V prípade, že nedostatok odstrániť nemožno, správny súd žalobu odmietne.

15. Podľa § 31 ods. 5 S. s. p. začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci toho istého žalobcu prebiehalo na správnom súde iné konanie.

16. Podanie žaloby vyvoláva právne účinky. Jedným z nich je tzv. prekážka litispendencie (prekážka začatého konania), ktorá bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde ďalšie konanie. Totožnosť vecí v konaní pred správnym súdom je daná totožnosťou predmetu preskúmania súdom.

17. Krajský súd v napadnutom uznesení rozhodol odmietnutím žaloby § 98 ods. 1 písm. b) S. s. p., nakoľko mal za to, že sa v danom prípade jedná o prekážku litispendencie pri zistenej totožnosti účastníka konania - žalobcu ako aj predmetu konania - iného zásahu totožného orgánu verejnej správy.

18. Najvyšší súd vo vzťahu k otázke splnenia podmienok na odmietnutie žaloby z dôvodu prekážky začatej veci podľa § 98 ods. 1 písm. b) S. s. p. považuje za potrebné uviesť, že táto prekážka je daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený čo len jeden znak, nejde o tú istú vec. Krajský súd z evidenčných pomôcok a z obsahu spisového materiálu zistil, že dňa 12.10.2017 podal žalobca totožnú žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy ako vo veci podanej skôr pod sp. zn. 6Sa/85/2017, o ktorej nebolo do vydania napadnutého rozhodnutia rozhodnuté. Podľa krajského súdu ide o vec totožných účastníkov konania s rovnakým predmetom konania. Tento svoj záver v odôvodnení uznesenia napadnutého kasačnou sťažnosťou odôvodnil tým, že tieto dve prejednávané veci sú totožné v účastníkovi konania ako aj jeho žaloby, predmetu konania - iného zásahu totožného orgánu verejnej správy, a preto krajský súd žalobu odmietol.

19. Najvyšší súd sa nemohol stotožniť so záverom krajského súdu, že existencia prekážky skôr začatého konania bránila vecnému prejednaniu žaloby, čoho jediným procesným dôsledkom bolo odmietnutie žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. b) S. s. p., nakoľko v napadnutom uznesení krajského súdu absentuje riadne odôvodnenie existencie litispendencie, teda prekážky začatého konania.

20. Podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky predstavuje požiadavka riadneho odôvodnenia rozhodnutia jeden zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodovania súdov a vylúčiť ľubovôľu, nakoľko iba vecne správne a náležite, t. j. zákonom predpísaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, je spôsobilé napĺňať ústavné kritériá vyplývajúce pre neho jednak z Ústavy Slovenskej republiky, ako aj z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.“ (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 114/08 zo

dňa 12.06.2008).

21. Krajský súd svoje rozhodnutie náležitým a dostatočne presvedčivým spôsobom neodôvodnil, keď sa pri posudzovaní otázky totožnosti predmetu konania obmedzil na konštatovanie, že sa jedná o iný zásah totožného orgánu verejnej správy. Predmet konania nie je možné stotožniť s druhom konania vymedzenom v Správnom súdnom poriadku (konkrétne iný zásah orgánu verejnej správy), rovnako tak ani vyvodiť z označenia žalovaného orgánu verejnej správy (i keď totožného vo viacerých prejednávanych veciach) tak, ako to v odôvodnení napadnutého uznesenia urobil krajský súd, pri konštatovaní existencie prekážky litispendencie. Predmet konania vyplýva z podania účastníka na správnom súde - žaloby, ktorej súčasťou je petit, resp. žalobný návrh. Žalobca podal na krajskom súde žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy upravenom v § 252 S. s. p., pričom podľa tohto ustanovenia zákona je možné domáhať sa ochrany voči trvajúcemu zásahu alebo už skončenému zásahu. Sťažovateľ v podanej kasačnej sťažnosti poukázal na to, že podané žaloby, ktoré majú mať podľa názoru krajského súdu totožný predmet konania, podľa podané na základe rozdielnych zákonných ustanovení Správneho súdneho poriadku (§ 252 ods. 1 S. s. p. a § 252 ods. 2 S. s. p.). Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu však nie je zrejmé, v čom videl totožnosť predmetov konaní sp. zn. 7Sa/53/2018 a 6Sa/85/2017.

22. Podľa názoru kasačného súdu uvedený postup kvalifikuje rozhodnutie krajského súdu ako nepreskúmateľné. Je totiž povinnosťou súdov vo svojom rozhodnutí uviesť dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založili.

23. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti najvyšší súd námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako dôvodné. Preto kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/53/2018-47 zo dňa 18. apríla 2019 podľa § 462 ods. 1 S. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude jasne definovať a ustáliť predmety konaní, v medziach podaných správnych žalôb a následne rozhodnúť, pričom krajský súd bude povinný svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť. Kasačný súd zároveň zdôraznil, že krajský súd je viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 S. s. p.).

24. V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 S. s. p.).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.